

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/25238/2024

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi, jonka tavoitteena on myöntää investointiavustuksia teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen sähköistämisen tai uusiutuvan vedyn käytön avulla ja energiatehokkuustoimenpiteisiin sekä investointien vauhdittamiseen aloilla, jotka ovat strategisia siirryttäessä kohti ilmastoneutraalia taloutta (ehdotus hallituksen esitykseksi).

Outokumpu Oyj (yhtiö) lausuu ehdotuksesta hallituksen esitykseksi seuraavasti.

Lausunto

Yleiset säännökset

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi säädettäisiin avustuksen myöntämisen yleisten edellytysten osalta, että avustusta voidaan kokonaisharkinnan perusteella myöntää Suomessa toteutettavaan investointihankkeeseen, jonka arvioidaan olevan Suomen ilmasto- ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviä. Investoinnin hyväksyttävien kustannusten edellytetään olevan vähintään 30 miljoonaa euroa.

Avustusta haettaisiin Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandilta ennen investointihankeen töiden alkamista, joka päättää avustuksesta kuultuaan työ- ja elinkeinoministeriötä. Avustus on myönnettävä viimeistään 31.12.2025 ja avustuksella rahoitettavan laitoksen tai laitteiston on oltava valmis ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa avustuksen myöntämisestä.

Ehdotettu hallituksen esitys on lähtökohdiltaan yhtiön käsityksen mukaan tärkeä keino edesauttaa teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistymistä ja energiatehokkuuden parantamista. Avustuksia voidaan suunnitellun tukijärjestelmän kautta myöntää merkittävän kokoluokan investointihankkeille. Ottaen huomioon aikataulun, jonka puitteissa avustuksia on suunniteltu jaettavan, tulee mahdollisten avustukseen oikeuttavien investointihankkeiden suunnittelun kuitenkin käytännössä olla jo varsin pitkällä. Tämä heikentää mahdollisuuksia niiden päästövähennyspotentiaalia omaavien investointihankkeiden toteuttamisen osalta, joiden suunnittelu ei vielä tällä hetkellä ole riittävän pitkällä. Myös edellytys, jonka mukaan avustuksella rahoitettavan laitoksen tai laitteiston on oltava käytössä 36 kuukauden kuluessa avustuksen

myöntämisestä, luo suurien investointihankkeiden kohdalla erityisiä aikatauluhaasteita ottaen huomioon muun ohessa hankkeen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja ympäristölupamenettelyn läpiviemisen. Tukijärjestelmän sääntöihin tulisikin hankkeiden aikataulullisen hyväksyttävyyden osalta luoda joustomekanismi, joka mahdollistaisi merkittävää päästövähennyspotentiaalia omaavien hankkeiden hyväksymisen avustuksen saajaksi juostavalla aikataululla muiden edellytysten täytyessä.

Tuki teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen ja energiatehokkuustoimenpiteisiin

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi säädettäisiin teollisuuden tuotantoprosessien osalta, että avustusta voidaan myöntää investointiin, jos suorat kasvihuonekaasupäästöt avustuksen saajan fossiilisia polttoaineita energianlähteenä tai raaka-aineena käyttävästä teollisuuslaitoksesta vähenevät vähintään 40 prosenttia verrattuna avustusta edeltäneeseen tilanteeseen tuotantoprosessien sähköistämisen avulla tai siirtymällä käyttämään uusiutuvaa vetyä tai uusiutuvasta vedystä tuotettuja polttoaineita fossiilisten polttoaineiden asemasta.

Avustusta voidaan vaihtoehtoisesti myöntää, jos avustuksen saajan teollisuuslaitosten energiankulutus vähenee tuetun toiminnan osalta vähintään 20 prosenttia verrattuna avustusta edeltäneeseen tilanteeseen.

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan investointiavustuksia tuotantoprosessien vähähiilistämiseen nimenomaan sähköistämisen tai uusiutuvan vedyn käytön avulla ja näillä keinoilla olisi saavutettava vähintään 40 prosentin vähenemä teollisuuslaitoksen päästöihin. Suurissa teollisuuslaitoksissa 40 prosentin päästövähennemä on lyhyellä aikajänteellä yksittäisellä hankkeella vaikeasti saavutettavissa. Näin ollen avustuksen saamiseksi tulisi olla hyväksyttävää, että päästövähennemä saavutetaan myös siinä osassa teollisuuslaitosta, johon investointihanke kohdistetaan, esimerkiksi teollisuuslaitoksen osaston tai toiminnon tasolla: suurissa teollisuuslaitoksissa myös osakokonaisuuden vähähiilistämällä voidaan saavuttaa absoluuttisesti mitattuna merkittäviä päästövähennyksiä, jotka tukevat Suomen ilmastotavoitteita. Lisäksi yhtiö katsoo, että päästövähennemän saavuttamisen keino tulisi olla teknologianeutraali, eli sähköistämisen ja uusiutuvan vedyn käytön ohella myös muut raaka- ja polttoaineisiin liittyvät muutokset ja teknologiat tulisi yhdenvertaisesti oikeuttaa avustuksen saamiseen.

Energiankulutuksen vähenemisen osalta yhtiö katsoo vastaavasti kuin päästövähennemän osalta, että myös teollisuuslaitoksen osaston tai toiminnon tasolla saavutettava merkittävä energiankulutuksen väheneminen tulisi oikeuttaa avustuksen saamiseen, sillä isossa teollisuuslaitoksessa voidaan näin saavuttaa huomattavia energiansäästöjä, jotka edistävät säädöksen tarkoitusta.

OUTOKUMPU OYJ